

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „*Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej*”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Ostróg/Wołyń/ Rosja

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum im. książąt Ostrogskich

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

muzeum publiczne

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Daty działalności / zakres czasowy:

1910 - obecnie

Dostępność

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Komemoratywny, mnemoniczny

Rodzaj pamięci

historyczna

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

-

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Ostrogskie Muzeum Krajoznawcze / Острозький краєзнавчий музей część Państwowego Rezerwatu Historyczno-Kulturalneg o miasta Ostróg Wieża Murowana	Muzeum im. książąt Ostrogskich Zamek Ostrogskich w Ostrogu / Wołyń tzw. Wieża Murowana
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	35800, Острог Рівненської області, вул. Академічна, 5; тел. (03654) 2-25-93 E-mail: dikzo@ukr.net -	Muzeum było w 1929 roku otwarte w niedziele, wtorki, czwartki i w soboty w godzinach od 11-13 oraz od 15 do 18.00. Dla przyjeżdżających wycieczek istniała możliwość zwiedzania muzeum w innych dniach i czasie po uprzednim zgłoszeniu.-
GODZINY OTWARCIA	Poniedziałek - nieczynne Wtorek - od 9:30 do 17:15 Środa - od 09:30 do 17:15 Czwartek - od 09:30 do 17:15 Piątek - od 09:30 do 16:00	11-13; 13-18 w niedziele, wtorki, czwartki i soboty

	Sobota - od 09:30 do 17:15 W niedzielę od 09:30 do 17:15 -	
DYREKTORZY	-	-
ZARZĄDCA	-	-
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadaptowany)	Zaadoptowany historyczny zamek książąt Ostrogskich.	Historyczny zamek książąt Ostrogskich, - Muzeum zlokalizowane w pięciu komnatach na piętrze

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

- 1910 - skarbница starożytności przy Bractwie im. książąt Ostrogskich w Ostrogu
- 1914-15 - Muzeum im. książąt Ostrogskich
- 1916-Muzeum Krajoznawcze
- 1981 - Ostrogskie Muzeum Krajoznawcze część Państwowego Rezerwatu Historyczno-Kulturalnego miasta Ostrog

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

-

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

“Do r. 1910 opiekowało się zamkiem Kijowskie Tow. Opieki nad Zabytkami, później Bractwo im. ks. Ostrogskich, z którego inicjatywy został zamek w r. 1914-15 odrestaurowany kosztem apanażów “ - za M. Orłowskim

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

J. Nowicki - pierwszy kustosz
p. Kunicki
ppłk Swiatopełk-Zawadzki

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Bractwo im. ks. Ostrogskich; Towarzystwo Przyjaciół Muzeum ks. Ostrogskich (Magistrat)

Szczegółowa historia instytucji

Rok 1910 to początek działalności muzeum przy Bractwie im. Książąt Ostrogskich w Ostrogu (początkowo funkcjonujące jako skarbnica starożytności), które od 1916 r. otrzymało status Muzeum Krajoznawczego (P. Kondraciuk)

Muzeum Bractwa im. Książąt Ostrogskich w Ostrogu funkcjonowało początkowo w osobnych i nie przystosowanych do celów wystawienniczych pomieszczeniach zamku Ostrogskich. Warunki ekspozycyjne poprawiły się po przeprowadzeniu w zamku prac restauracyjnych. Przygotowano wówczas pomieszczenia dla muzeum i biblioteki z czytelnią oraz utworzono w zamkowej wieży galerię malarstwa. Pierwszym kustoszem Muzeum został J. Nowicki

(P. Kondraciuk)

Na terenie utworzonego 4 lutego 1921 r. województwa wołyńskiego istniało w początkach II Rzeczypospolitej tylko Muzeum w Ostrogu⁴⁶. O powstaniu tej instytucji muzealnej pisaliśmy wyżej. W tym miejscu należy podkreślić rolę, jaką odegrało to muzeum w okresie I wojny światowej i rewolucji bolszewickiej. Należało ono do prawosławnego bractwa św. Teodora, nad którym pieczę sprawował ks. Michał Tuczemski, proboszcz prawosławny w Ostrogu. Dzięki jego staraniom zbiory muzeum nie zostały zniszczone, a nawet wzbogaciły się o nowe nabytki. Tuczemski skupował bowiem od stacjonujących w Ostrogu wojsk zrabowane w dworach zabytkowe przedmioty. W 1921 r. decyzją wojewody wołyńskiego Stanisława Krzakowskiego muzeum zamknięto z powodu niewłaściwej gospodarki, a kustosza Nowickiego zwolniono. W roku 1922 muzeum upaństwowiono. Jego kustoszem został wówczas ppłk Swiatopełk-Zawadzki. Działania Zawadzkiego nie przyniosły oczekiwanych efektów. Muzeum nie rozwijało się, będąc w stanie wegetacji. Już w roku 1934 Józef Dutkiewicz, ówczesny konserwator zabytków w Łucku, zwracał uwagę na bardzo zły stan Muzeum w Ostrogu. Doprowadziło to wkrótce do zamknięcia Muzeum i przekazania jego zbiorów oddziałowi Wołyńskiego Okręgu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Ostrogu.

(P. Kondraciuk)

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

- zbiory portretów rodzinnych - portretów ks. Ostrogskich
- zbiory starych dokumentów, planów, widoków zamku i miasta,
- wykopaliska starosłowańskie
- zabytki kultu religijnego, obrazy i t.d.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

1915 - pomieszczenia w zamku
1934 - 5 sal w zamku
1939 - 5 sal w zamku

Wystawy czasowe

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

-

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

-

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

-

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

Marszałek Józef Piłsudski w 1924 r. (wpis w zachowanej księdze muzealnej)

Zdjęcie Marszałka w Zamku:

http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/docmetadata?id=1637&from=&dirids=1&ver_id=&lp=10&Ql=

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Wieńczysław Piotrowski, Muzeum Ks. Ostrogskich w Ostrogu Wołyńskim,

“Przegląd Lubelsko-Kresowy” : ilustrowany dwutygodnik poświęcony Życiu społecznemu, kulturalnemu i gospodarczemu na terenie województw: lubelskiego, wołyńskiego i poleskiego, nr 8 (1925 r.), s. 5-8

http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/docmetadata?id=1637&from=&dirids=1&ver_id=&lp=10&Ql=

Mieczysław Orłowski, Przewodnik po Wołyniu, Łuck 1929; s.265-266

<http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/docmetadata?id=1462&from=publication>

J. Dutkiewicz, Muzeum ks. Ostrogskich, „Biuletyn Historii Sztuki i Kultury”, Warszawa 1934, R. I, nr 3.

J. Fitzke, Muzeum ks. Ostrogskich Pol. Tow. Krajoznawczego w Ostrogu i uwagi na temat polityki muzealnej na Wołyniu, „ Ziemia Wołyńska”, R. II, 1939, nr 4, s. 56-58.

karta dziedzictwa kulturowego:

<http://shtetlroutes.eu/pl/ostrog-karta-dziedzictwa-kulturowego/>

S. Hawryluk, Istoryczne pam'jatkoznavstwo Wołyni, Chołmszczyzny i Pidljaszszja (XIX-początek XX st.) Wydawnictwo Wołyńskiego Państwowego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki, Łuck 2002

Piotr Kondraciuk (Muzeum Zamojskie w Zamościu), Muzea wołyńskie wczoraj i dziś, „Niepodległość i Pamięć”, Nr 27, 2008, s.383-404

[http://bazhum.muzhp.pl/media//files/Niepodleglosc_i_Pamiec/Niepodleglosc_i_Pamiec-r2008-t15-n1_\(27\)_2_/Niepodleglosc_i_Pamiec-r2008-t15-n1_\(27\)_2_-s383-404/Niepodleglosc_i_Pamiec-r2008-t15-n1_\(27\)_2_-s383-404.pdf](http://bazhum.muzhp.pl/media//files/Niepodleglosc_i_Pamiec/Niepodleglosc_i_Pamiec-r2008-t15-n1_(27)_2_/Niepodleglosc_i_Pamiec-r2008-t15-n1_(27)_2_-s383-404/Niepodleglosc_i_Pamiec-r2008-t15-n1_(27)_2_-s383-404.pdf)

Ostróg : ilustrowany przewodnik krajoznawczy, Ostróg : Dyr. Gimnazjum Państ. im. M. Konopnickiej, 1934

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

zachowana księga muzealna z wpisami gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Widoki zamku - siedziby Muzeum:

<http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/docmetadata?id=1462&from=publication>

http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/applet?mimetype=image%2Fxdjvu&sec=false&handler=djvu_html5&content_url=%2FContent%2F1462%2FA2600.djvu&p=271

/ Przewodnik Orłowicza

Wejście do muzeum:

<https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/15769/f014a2e46bb056f359248941be9c7fdf/>

<https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/120296/f014a2e46bb056f359248941be9c7fdf/>

<https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/120299/f014a2e46bb056f359248941be9c7fdf/>

<https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/120303/f014a2e46bb056f359248941be9c7fdf/>

/1928 r.

Wnętrze Muzeum

<https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/15771:1/>

NAC - Ilustrowany Kurier Codzienny 1918-1939

Ilustracje z artykułu z 1925 roku:

http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/docmetadata?id=1637&from=&dirids=1&ver_id=&lp=10&QI=

Ciekawe cytaty

„Na piętrze pomieszczono w 5 komnatach muzeum historyczne im. ks. Ostrogskich. Założone w r. 1915 posiada wiele portretów ks. Ostrogskich, starych dokumentów, planów, widoków zamku i miasta, wykopaliska starosłowiańskie, zabytki kultu religijnego, obrazy i t.d. W jednej z sal ładny portal renesansowy. Z ganku piękny widok na Wilję, położone za nią przedmieście Nowy Ostróg i lasy za granicą sowiecką. Muzeum otwarte jest w niedziele, wtorek, czwartek i sobotę od 11-1 i 3-6, dla wycieczek zamiejscowych także w innej porze za zgłoszeniem.”

/M. Orłowski, Przewodnik po Wołyniu, Łuck 1929 r.

“Na tych cyklopowych fasadach z gładów, na których czas wypisał świadectwo kilku wieków istnienia, w komnatach jednej z baszt, skąd książę Sapieha wykradł młodzieńką, nieszczęśliwą Halszkę, i w których ona następnie w stanie obłąkanym przebywała-tam, gdzie jeszcze dziś ludzie z zabobonną trwogą opowiadają, że widmo księżniczki ukazuje się i skargą napęła ponure komnaty w nocie jesienne - tam usadowiło się muzeum ks. Ostrogskich.”

/W. Piotrowski, Muzeum Ks. Ostrogskich w Ostrogu Wołyńskim,

“Przegląd Lubelsko-Kresowy” : ilustrowany dwutygodnik poświęcony życiu społecznemu, kulturalnemu i gospodarczemu na terenie województw: lubelskiego, wołyńskiego i poleskiego, nr 8 (1925 r.), s. 6

UWAGI:

--

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Anna Kornelia Jędrzejewska

Data sporządzenia karty:

....12.2018

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

--

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	